

Profesor Ryszard Koziół 1930-1999 - wspomnienie

Prof. dr hab. inż. Ryszard Koziół urodził się 14 października 1930 r. w Borysławiu.

W latach 1944-1945 pracował na Śląsku jako robotnik przymusowy, później od roku 1945 w kopalni Modrzejów, następnie w Zakładach Chemicznych w Oświęcimiu jako elektromonter i do roku 1952 okresowo w kopalniach Wujek i Wieczorek jako ładowacz. W 1952 roku zdał maturę i uzyskał dyplom technika elektryka w Śląskich Technicznych Zakładach Naukowych w Katowicach. Podejmuje studia na Wydziale Elektrotechniki Górniczej i Hutniczej AGH, dyplom magistra inżyniera elektryka uzyskał w 1957 r. Bezpośrednio po studiach, w latach 1957-1962, był zatrudniony w PRE Elektromontaż Nowa Huta gdzie pracował przy rozruchu szeregu walcowni i hutniczych urządzeń technologicznych.

W 1962 roku powraca na swą macierzystą uczelnię i podejmuje pracę w Instytucie (późniejszej Katedrze) Automatyki Napędu i Urządzeń Przemysłowych.

Uzyskuje kolejne stopnie i tytuły naukowe: w 1967 roku stopień doktora nauk technicznych (promotor - prof. J. Manitius), stopień naukowy doktora habilitowanego uzyskuje w roku 1977, tytuł naukowy profesora w roku 1986. Stanowisko profesora zwyczajnego AGH uzyskał w roku 1991.

W latach 1978-1981 pracuje w Zakładzie Badań Podstawowych Elektrotechniki PAN, współpracującym blisko z Katedrą Automatyki Napędu i Urządzeń Przemysłowych.

Od 1981 w Katedrze Automatyki Napędu i Urządzeń Przemysłowych AGH, od 1993 roku obejmuje stanowisko kierownika katedry.

Główne zainteresowania to: automatyka, napęd elektryczny, inżynieria komputerowa, cybernetyka sportu.

Profesor Ryszard Koziół był twórcą szkoły naukowo-badawczej w dziedzinie automatyki kompleksowej oraz cybernetyki sportu.

Doświadczenia pracy w przemyśle powodowały, że nie był wyłącznie teoretykiem. Zmysł inżynierski - w najlepszym tego słowa znaczeniu - i praktyczne podejście do problemu łączył z teorią opartą na niezwykle głębokiej wiedzy i bogatym aparacie matematycznym.

Niezwykle uzdolniony, zawsze pełen inicjatywy, w roli kierownika katedry dał się poznać jako bardzo rzeczowy i doskonały organizator, zwłaszcza w zakresie rozwoju kadry naukowej i nowych kierunków kształcenia.

Kierowanie katedrą potrafił łączyć z ogromną troskliwością o dobro pracowników - problem szczególnie istotny w ostatnich czasach kiedy sprawność organizacyjna i ekonomiczna uzyskują priorytet nad sprawami ludzkimi.

Nie stwarzał bariery czy fałszywie rozumianego dystansu, stosunki koleżeńskie łączyły go z pracownikami bez względu na tytuły i stanowiska.

Był autorem licznych rozpraw, monografii, podręczników, artykułów oraz wystąpień konferencyjnych w kraju i za granicą. Bibliografia obejmuje ponad 200 artykułów oraz 15 książek i podręczników, najważniejsze z nich to:

- Digital Control of Electrical Drives, Elsevier, Amsterdam, Oxford, New York, Tokio 1992,
- Automatyka kompleksowa procesów przemysłowych na przykładzie walcowni, 1978,
- Cyfrowe sterowanie w układach napędów elektrycznych, PWN, Warszawa 1986,
- Mikroprocesorowe analizatory modelowania matematycznego i symulacji układów elektromechanicznych, PAN, Oddział w Krakowie - Ossolineum, 1987,
- Systemy mikroprocesorowe w automatyce napędu elektrycznego, WNT, Warszawa 1989,
- Sterowanie optymalne i adaptacyjne, PAN, Oddział w Krakowie - Ossolineum, 1991.

Był redaktorem naczelnym czasopisma Jakość i Użytkowanie Energii Elektrycznej.

Jego aktywność wykraczała daleko poza lokalne ramy uczelni. Był znany i ceniony w środowisku naukowym zarówno w kraju jak i za granicą.

Prof. Ryszard Kozioł wielokrotnie przewodniczył Sekcji Elektrotechniki (T10M) Zespołu Elektrotechniki, Energetyki i Metrologii KBN.

Był przewodniczącym Komisji Elektrotechniki, Informatyki i Automatyki Oddziału Krakowskiego PAN oraz członkiem Komitetu Automatyki i Robotyki oraz Komitetu Elektrotechniki PAN.

Profesor Ryszard Kozioł to nie tylko twórca szkoły naukowo-badawczej w dziedzinie automatyki kompleksowej, ale również jeden z pionierów cybernetyki sportu. Przez wiele lat prowadził wykłady i badania w krakowskiej Akademii Wychowania Fizycznego. W 1977 roku stworzył w AWF zakład alpinizmu - placówkę, jakiej nie miała wówczas bodaj żadna wyższa uczelnia sportowa na świecie. Nieco później zakłady alpinizmu powstały w Monachium i Turynie. Od 1976 był zatrudniony w Zakładzie Teorii Sportu AWF w Krakowie na stanowisku profesora zwyczajnego.

Ryszard Kozioł nigdy nie ograniczał się wyłącznie do jednej dziedziny nauki. W jego księgozbiornie sporo miejsca znajdują książki związane z historią Polski - zwłaszcza współczesną i dwudziestolecia międzywojennego. Jako młody chłopak uprawiał boks, latał na szybowcach, później zdobył tytuł sternika jachtowego.

Jednak najwięcej miejsca w życiu profesora zajęły góry. Najpierw chodził po Tatrach turystycznie, a od 1956 roku zaczął uprawiać taternictwo. Był przewodnikiem tatrzańskim, instruktorem II klasy w alpinizmie, organizatorem dziesięciu wypraw w Alpy, Andy, Hindukusz, na Kaukaz, w góry Turcji, Norwegii, Mongolii.

Założył na Hali Gąsienicowej, w tzw. "Betlejemce", Centralny Ośrodek Szkolenia Wspinaczkowego Polskiego Związku Alpinizmu. Z jego inicjatywy powstało w krakowskiej AWF studium trenerów alpinizmu. Pełnił liczne funkcje w organizacjach społecznych, m.in. był wieloletnim prezesem Klubu Wysokogórskiego w Krakowie (1969-1974), wiceprezesem i szefem komisji szkolenia Polskiego Związku Alpinizmu (1974-1982). Był także członkiem honorowym Klubu Wysokogórskiego w Krakowie.

Żeglarstwo, alpinizm, narciarstwo to dziedziny, które w szczególny sposób konstytuują człowieka. Określają jego charakter i sposób bycia również w sytuacjach pozornie zupełnie nie związanych z ich "areną uprawiania". Kształtują postawę solidarności i koleżeństwa - czego jako współpracownicy doświadczaliśmy na co dzień.

Historia - zwłaszcza najnowsza - Polski nie była jedynym obszarem jego zainteresowań humanistycznych, prof. Ryszard Koziół był także członkiem Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie.

Odszedł za wcześnie, pozostawiając po sobie z jednej strony znaczące dokonania, z drugiej pustkę, którą nie łatwo będzie można - o ile to w ogóle możliwe - zapełnić.

W pamięci współpracowników, kolegów, przyjaciół pozostanie - jak to już podkreślano - jako człowiek, który więcej z siebie dawał innym, niż sam otrzymywał.

Odnaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, medalem "Za wybitne osiągnięcia sportowe".

Został pochowany na Cmentarzu Salwatorskim w Krakowie dnia 03.08.1999 r.

Źródła:

1. Archiwum Katedry Automatyki i Urządzeń Przemysłowych,
2. Who is Who Absolwentów Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Elektroniki, Kraków 1997,
3. Jerzy Sadecki: Ryszard Koziół (1930-1999) Uczony i alpinista, Rzeczpospolita, 13.08.1999.